

Ihmisen osa on Tarja Pyhähuhdan jäähyväisnäytelmä Mikkelin teatterissa. Paljon ehti 35 vuoden aikana muistoja syntyä.

Elämäni roolit näyttämöllä

Tarja Pyhähuhta jättää jäähyväiset Mikkelin teatterille. Hänestä on vuosien mittaan tullut yleisön suuri suosikki.

Carmen Runonen

U nelmien täyttymys, kuvaa näyttelijä **Tarja Pyhähuhta** syksy 1979. Hän pääsi silloin näyttelijäksi Mikkelin teatteriin ja sai ensimmäiseksi tehdä pääroolin **Reijo Malmin** näytelmässä Liisa pien.

Nyt 34 vuotta myöhemmin hän valmistautuu jäähyväisnäytelmäänsä Mikkelin teatterissa. Näytelmä on **Kari Hotakaisen** Ihmisen osa, ja Tarjan osa on olla siinä lankakauppias Salme Malmikunnas.

On aika kerrata teatterivuosien tärkeimmät roolit.

Ensimmäinen roolisi oli näytelmässä Liisa pien. Mitä muistat tuosta näytelmästä?

Olin tavattoman innoissani ja energinen, koska sain niin ison roolin heti. Tulorooli on aina tärkeä. **Tom Lindholm** oli vastaanäyttelijäni, poika John rakastuin.

Siinä tulivat nämä ensimmäiset teatteripussailutkin ja jännitin sitä. Ker-

Mummo näytelmässä Yksiöön en äitteenä ottaudelta 2009 kuuluu Tarja Pyhähuhdan tärkeimpiin rooleihin.

ran sitten se menikin väärin ja Tompan huulesta alkoi vuotaa verta. Tuppo huulesta se sitten näytteli esityksen loppuun.

Montako roolia olet tehnyt näinä vuosina?

En ole pysynyt laskuissa enää vuosien. Lopetin lehtileikkeiden keräämisenkin jo aikoja sitten. Jos laskisi, että suunnilleen viisi roolia vuodessa, niin tuleehan niitä. Tosin olen ollut yhdeksän vuotta yhteensä virkavapailla ja erilaisissa koulutuksissa, joten ihan 35 vuodelle ei teatteriroolien määrää voi kertoa.

Mikä on ollut rakkain roolisi?

Sanoisin, että Liian paksu perho-

seksi -näytelmän Kaisun rooli. Se tuli jotenkin niin lähelle minua ja persoonani: ihmisen pitää saada olla sellainen kuin on. Hän voi haaveilla ja unelmoida, olipa minkä näköinen tai kokoinen tahansa.

Ja aina tuli aplodit, kun istuin Erniä näyttävän **Jimmy Asikaisen** syliin!

Olin muuten mukana myös elokuvassa, joka siitä tehtiin. Siinähän Erniä näytteli **Mika Nuojua**. Minä olin Ruotsiin muuttava kyläläinen.

Parhaiten mieleen jäänyt rooli?

Aika pian taloon tuloni jälkeen sain tehdä agentin roolin **Markku Konton** ohjaamassa Hyvästi Juudas -näytelmässä, jolla sitten vierailimme Puolassakin. Vastanäyttelijäni oli siinäkin **Tom Lindholm**, joka palkittiin tästä roolista Tampereen teatterikesästä.

Näytelmää esitettiin todella paljon teatterin pienellä näyttämöllä. Se meni niin kauan, että näyttelijät ehtivät vaihtua. Mukana olivat muun muassa **Carl-Kristian Rundman**, **Mikko Kivinen** ja **Risto Palm**.

Rohkein roolisi?

Mielipuolen päiväkirja oli henkisesti hirveän raskas. Se meni niin vahvasti psyykeen. Minulla oli vielä lähipiirissä juuri sattunut kuolemantapaus eli todella tiukka paikka elämässä muutenkin.

Luulen, että sain purettua tätä henkilökohtaista menetystä näytelmän kautta ja **Eero Pölösen** perusteellisessa ohjauksessa se onnistui hienosti.

Kiersin sillä aika paljon, muun mu-

assa Petroskoin suomalaisessa teatterissa. **Kari Piipon** Mielipuolen juliste sai palkintoja.

Tärkein roolisi?

No ainakin yksi tärkeimmistä on mummon roolit **Sirkku Peltolan** trilogiassa. Suomen hevonen, Yksiöön en äitteenä otta ja Lämminveriset. Niistä tuli niin valtavasti palautetta, että ei mistään.

Laulava Tarja?

Rehellisesti sanoen olisin halunnut laulaa enemmän kuin mitä olen tehnyt näyttämöllä. Ehkä sitten olen paremminkin draamanäyttelijä ja meilähän on Mikkelin teatterissa valtavan hyviä laulavia näyttelijöitä.

Haastavin tällä alalla on ollut **Risto Rappääjä** ja pakastaja-Elvi, jossa oli **Iiro Rantal**an musiikki. Se oli todella vaikeaa, siinä mentiin mukavuusalueen ulkopuolelle.

Rakastan laulamista, mutta olen saanut tehdä sitä toisaalla.

Sinua on kiitetty rohkeudesta näyttämöllä. Miten se tempu tehdään?

Eihän siinä ole muuta mahdollisuutta kuin olla oma itsensä. Koko ajan pitää mennä totuutta kohti, ei ole mitään mitä peittäisi.

On siinä kysymys nautinnostakin: olen halunnut panna itseni likoon kokonaan. Alkuvuosina varmaan räiskin menemään liikaakin. Nyt tuntuu, että belanssit ovat paremmin hallinnassa, elämä opettaa.

Suosikkiohjaajasi?

Kaikilla on omat hyvät puolensa, vahvuusalueensa. **Olli-Matti Oino-**

Tarja Pyhähuhta

Näyttelijä-ohjaaja, syntynyt Varkaudessa.

Iltanäyttelijä Varkauden teatterissa 1964–67, Hyvinkään teatterissa 1968–78, Suomen Kansallisteatterissa 1978–79, näyttelijä Mikkelin teatterissa 1979 lähtien.

Ohjannut useita harrastajateatteriryhmiä Etelä-Savossa.

Elokuvarooleja, opetustyötä.

Useita palkintoja ja tunnustuksia, muun muassa Länsi-Savon Tatun tuoli, Mikkelin kaupungin kulttuuripalkinto, Etelä-Savon taidetoimikunnan taidepalkinto, valittu Vuoden positiivisimmaksi mikkeliäiseksi.

nen oli rohkea ohjaaja, **Markku Savolainen** ehkä perinteinen. **Katriina Honkanen** on pedantti, **Mika Nuojua**lta nousee vaikkapa Myöhästynyt hääyö ammatillisesti hienoksi työksi lajissaan.

Teatterin tekeminen on yhteistyötä ja siksi saa olla kiitollinen myös kaikista niistä työtovereista, jotka eivät ole näyttämöllä: lavastajat, puvustajat, maskeeraajat.

Ihmisen osa?

Olin ajatellut lähteä pois teatterista jo aiemmin, mutta **Mika Nuojua** sanoi, että tulossa on näytelmä Ihmisen osa, jossa on sinun roolisi, **Salme Malmikunnaksen** rooli. Oikeassa oli. Tämä on ihana rooli ja **Kari Paukku-**nen on ihan huippuohjaaja.

Luokkaretkeilleet kuupuput maan vankeina

Elokuva-arvio Lotta ja Kuukiven salaisuus (dub)

Viro 2011 73 min. S.

Ohjaus: Janno Pöldma, Heiki Ernits. **Käsikirjoitus:** Pöldma, Ernits, Andrus Kivirähk.

Pääosissa suomenkielisinä ääninä: Antti Pääkkönen, Paula Vesala, Vesa Vierikko, Jarmo Koski, Sari Havas, Ida Hakkarainen, Aapo Pennanen.

Lotta (ääninä **Paula Vesala**) on aina valmis uuteen seikkailuun. Se tarjou-

tuu kun **Lotta** löytää setänsä **Klausin (Vesa Vierikko)** käyttämän unikiiven. Kivi osoittautuu mystiseksi Kuukiven.

Kuukivi puolestaan on luokkaretkellä maahan jumiin jääneiden kuupupujen ja opettajan matkapassi takaisin kuuhun, yksi kolmesta.

Lotta joutuu käyttämään kekseliäisyytään ja kykyään mennä toisten uniin löytääkseen Klausin muinosten matkakumppaneiden kivet auttaakseen kuupuput pulasta.

Perheen pienimmillekin mainiosti sopiva **Lotta ja Kuukiven salaisuus**

(2011) jatkaa pirteän ja kekseliään päähenkilön seikkailuja, joka tuli tutuksi animaatiosta Keksijäkylän Lotta (2006). **Janno Pöldma** ja **Heiki Ernits** ovat luoneet värikkään, surrealistisen maailman, jossa esimerkiksi merestä voi onkia juuri paistettuja lettuja.

Alussa kylän henkilöt esitellään näppärästi, jonka jälkeen lainataan muunnellen Tuhkimoa ja lopussa toista satuklassikkoa **Jaakko** ja pavunvars. Lainoista huolimatta on pirstävä kokemus katsoa nykyanimaatiota, joka ei muistuta jotain toista tai toisia.

Pastelliväreissä hehkuvan animaation taustat ovat pikkutarkkaa silmäkarkkia. Tilan tuntu toimii hyvin ilman 3D:tä.

Kuukivet, kolmio, neliö ja puolikuu sopivat hyvin teemaan. Puolikuu ja neliö merkitsevät muutosta, kolmio taas toivoa ja perhettä: isä, äiti lapsi.

Kuukiven salaisuus ei tyrkytä varsinaista opetusta. Riittää hyvin kun **Lotta** toteaa: Elämän pitää olla jännittävää! Suomenkielinen toteutus on oivallinen.

Keksijäkylän **Lotta** nähdään MTV3:lla 17.11. ja 23.11.

Lotta auttaa kuupupuja kauniisti toteutetussa virolaisanimaatiossa.

★★★

Ari Tiippana